

TREFFER

1. Introductie

In dit seizoen staan we in *Treffer* stil bij een aantal elementen rondom de kerk. Vrijwel alle jongeren op de vereniging bezoeken op zondag de kerkdiensten van de Gereformeerde Gemeenten. Het is een van de vele kerken in Nederland. In de kerk mag het Woord van de Heere open gaan. Naast de prediking zijn er ook allerlei zaken in de Gereformeerde Gemeenten geregeld en georganiseerd. In deze *Treffer* kijken we naar het ontstaan van de gemeenten, maar ook hoe de gemeenten georganiseerd zijn. Het belangrijkste is en blijft de bediening van het Woord. De boodschap van zonde en genade moet een plaats krijgen in het hart en het leven van de jongeren. Het gaat uiteindelijk om de genade die er is voor het werk van de Heere Jezus Christus.

NB. In deze *Treffer* worden veel feiten genoemd. Let er op dat je jezelf niet verliest in deze feiten en details, maar gebruik de informatie als achtergrond informatie.

1.1 - Jaarthema

Andere onderwerpen binnen het jaarthema:

- De eredienst
- **De kerk waarin ik jong ben**
- De ambten
- Zending en evangelisatie
- Mijn taak in de kerk

1.2 - Doelen:

1. Jongeren leren hoe de Gereformeerde Gemeenten zijn ontstaan.
2. Jongeren leren welke zaken bijdroegen aan de totstandkoming van een meer gestructureerd kerkelijk leven.
3. Jongeren leren hoe de Gereformeerde Gemeenten nu georganiseerd zijn.
4. Jongeren leren wat een deputaatschap is, welke deputaatschappen er zijn en waarom deze er zijn.
5. Jongeren leren hoe de liturgie in de Gereformeerde Gemeenten is ontstaan en wordt vormgegeven.

1.3 - Aansluiting op leefwereld:

De meeste jongeren bezoeken op zondag de kerkdiensten van de Gereformeerde Gemeenten. Jongeren kennen deze naam vaak wel en in algemene trekken weten ze wellicht iets meer over het kerkverband. Hoe het kerkverband is georganiseerd, welke vergaderingen er zijn en de organisatie van de deputaatschappen is bij de meeste jongeren echter niet bekend.

Ook de keuze voor de liturgie is voor jongeren niet altijd bekend. De hele gemeente volgt de liturgie, maar welke keuzes er achter liggen of welke betekenis de elementen hebben, is niet altijd bekend.

verbindt jongeren

2. Inhoud

Een avond kan je op veel verschillende manier indelen. Om een goede lijn in het programma te hebben, worden een aantal opties uitgewerkt. Ook wordt er nog achtergrond informatie over het thema gegeven (rondom de leerdoelen), die gebruikt kan worden in de inleiding.

2.1 Uitwerking doelen

Leerdoel 1: Jongeren leren hoe de Gereformeerde Gemeenten zijn ontstaan.

De eerste christelijke gemeente ontstaat net na de uitstorting van de Heilige Geest. Daarna verspreidde het Woord van God zich verder en de christelijke kerk werd groter. In de kerk ontstaan allerlei dwalingen en conflicten. Augustinus en Athanasius hebben veel voor de kerk betekend. Toch nemen in de Middeleeuwen de dwalingen toe.

- 16e eeuw: Reformatie in Europa onder leiding van Luther en Calvijn. Terugkeer naar de Bijbel als uitgangspunt voor het dagelijkse leven.
- 17e eeuw: Strijd tussen Remonstranten en Contraremonstranten.¹
- 1618/1619: Synode van Dordrecht waarop de gereformeerde leer werd vastgelegd in de Dordtse Leerregels.
- 17e eeuw: Nadere Reformatie. Hervorming van het leven, uiterlijk en innerlijk. Bekende nadere reformatoren zijn: à Brakel, Comrie, Hellenbroek, Koelman, Van Lodenstein.
- 18e/19e eeuw: Nederlandse kerk raakt onder invloed van de Verlichting steeds meer in verval: oppervlakkige prediking, dwalingen.
- 1816: Koning Willem I bemoeit zich met het kerkelijke leven: 'Algemeen Reglement voor het bestuur der Hervormde Kerk. Dit hield in:
 - Koning benoemt leden van kerkelijke vergaderingen in plaats van de kerk zelf.
 - Geen uitspraken over de leer; iedere prediker werd daarin vrij gelaten.
- 1834: Acte van Afscheiding of Wederkering onder leiding van ds. De Cock.
 - Afscheiding van de Nederlands Hervormde Kerk
 - Wederkering tot de leer en de kerkregering van de Reformatie.
- 1838:
 - vrijheidsaanvraag² Christelijke Afscheiden Gemeenten
 - Gereformeerde Gemeenten onder het kruis
- 1841: ds. Ledeboer wordt afgezet in de Nederlands Hervormde Kerk
 - Ledeboeriaanse gemeenten
- 1907: Een deel van de Ledeboeriaanse gemeenten en een deel van Gereformeerde Gemeenten onder het Kruis verenigen zich tot de Gereformeerde Gemeenten. Ds. G.H. Kersten speelt hierin een belangrijke rol.³

¹ Deze strijd wordt kort uitgewerkt in 'De kerk waarin ik jong ben', p. 9

² In 1838 stelde de Nederlandse overheid de vrijheidsaanvraag in. Dit hield in dat een afgescheiden gemeente erkenning mocht aanvragen. Die gemeente werd dan niet meer vervolgd. Voorwaarde was dat men zich niet 'gereformeerd' mocht noemen. Zo ontstonden de Christelijke afgescheiden gemeenten. Andere gemeenten vroegen om principiële redenen geen erkenning aan. Zij noemden zich Gereformeerde Gemeenten onder het Kruis.

³ Zie o.a. Kerkelijke Jaarboek GG; necrologie van predikanten en 'Herdenk de trouw. Honderd jaar GG'. Zie ook bijlage 1 voor een schematisch overzicht.

- 1953: De Gereformeerde Gemeenten scheuren: de Gereformeerde Gemeenten in Nederland ontstaan.

Leerdoel 2: Jongeren leren welke zaken bijdroegen aan de totstandkoming van een meer gestructureerd kerkelijk leven.

Na de Afscheiding (1834) ontstonden verschillende kleine groepjes. Er was weinig orde en er was geen goede opleiding voor de predikanten. Dominee G.H. Kersten van de Gereformeerde Gemeenten onder het Kruis wilde graag samen optrekken met de Ledeboeriaanse Gemeenten. Deze gemeenten groeiden naar elkaar toe. In 1907 gingen ze als Gereformeerde Gemeenten samen verder. Deze naam werd gekozen om er op te wijzen dat de gemeenten gebaseerd moeten zijn op het gereformeerde gedachtegoed.

In de daaropvolgende jaren werd het kerkverband steeds meer gestructureerd:

- 1919: *De Saambinder* als kerkelijk weekblad om de eenheid binnen het kerkverband te versterken. *De Saambinder* houdt op de hoogte van alles wat in het kerkelijke leven plaatsvindt.
- 1927: Theologische School (THS) als opleiding voor nieuwe predikanten. Ds. Kersten benadrukte het belang van een goede opleiding voor toekomstige predikanten. Al in 1907 kreeg deze opleiding nadrukkelijk de aandacht.
 - *Curatorium*: Bestuur van de Theologische School. De leden van het curatorium zijn dominees en ouderlingen. Zij worden door de Generale Synode gekozen. Mensen die dominee willen worden, moeten aan het curatorium vertellen over hun bekering en roeping. Het curatorium beslist of iemand wordt toegelaten om de studie aan de Theologische School te volgen.
 - *Student*: iemand die aan de THS wordt opgeleid tot dominee. De studie duurt 4 jaar.
 - *Proponent*: een student die mag preken in de gemeenten. Dit mag vanaf het 3e leerjaar.
 - *Kandidaat*: student die slaagt voor het examen aan het einde van de 4 jaar. Hij mag dan door de gemeenten beroepen worden.
 - *Peremptoir examen*: als een kandidaat een beroep aanneemt, moet hij in de classis waar de gemeente toe behoort, een examen afleggen. Er worden vragen gesteld over een aantal vakken en er wordt een proefpreek gehouden.

Leerdoel 3: Jongeren leren hoe de Gereformeerde Gemeenten nu georganiseerd zijn.

De Gereformeerde Gemeenten hebben een bepaalde organisatiestructuur. De Dordtse Kerkorde is hier heel belangrijk. Dit zijn 84 regels voor het kerkelijke leven, die orde en regelmaat geven. De Dordtse Kerkorde is vastgesteld op de Synode van Dordrecht in 1618-1619. Aan deze regels moeten alle gemeenten die bij het kerkverband van de Gereformeerde Gemeenten behoren, zich houden, om op een goede manier met elkaar te kunnen samenwerken.

In de DKO staan onder andere regels over de ambten, de kerkenraad, de sacramenten, de kerkelijke tucht en kerkelijke vergaderingen. De kerkregering door de DKO is presbyteriaal.

- *Presbyteriale kerkregering*: vorm van kerkregering in o.a. de Gereformeerde Gemeenten. Het (regeer)ambt van de ouderling (presbyter) staat centraal.
- *Moderamen*: het bestuur van een kerkelijke vergadering heet moderamen.
- *Preses*: voorzitter
- *Scriba*: secretaris
- *Quaestor*: penningmeester

- *Assessor*: overige leden van het moderamen

Er zijn verschillende soorten kerkelijke vergaderingen. Er is een opbouw in vergaderingen:

	Kerkenraad
Omschrijving	Heeft de leiding over een gemeente.
Samenstelling	Dominee, ouderlingen, diakenen
Vergaderfrequentie	Ca. 1x per maand Diaconie: ca. 1x per maand. <i>In grotere gemeenten vergadert de kerkenraad soms in brede samenstelling (ouderlingen en diakenen) en in smalle samenstelling (alleen ouderlingen).</i>
Bespreekpunten	Alle lopende zaken voor de besturing van de gemeente, onder andere: huisbezoeken, catechisatie, verenigingen, vragen van gemeenteleden, verslagen van de classis, berichten van deputaatschappen.

	Classis
Omschrijving	Vergadering van verschillende gemeenten die bij elkaar in de buurt liggen.
Samenstelling	Elke kerkenraad van de classis stuurt 2 afgevaardigden. Daarnaast deputaten artikel 48 (en 49 DKO) uit de overige classes van de PS (zie PS).
Vergaderfrequentie	Ca. 4x per jaar
Bespreekpunten	- Gemeenschappelijke zaken van de classisgemeenten. - Appèlzaken: bezwaren tegen het besluit van een kerkenraad.

	Particuliere Synode (PS)
Omschrijving	Vergadering van 3 classes.
Samenstelling	Elke classis stuurt 4 dominees en 4 ouderlingen.
Vergaderfrequentie	1x per jaar
Bespreekpunten	- Tijdens de PS wordt gestemd wie van de 24 afgevaardigden deputaat wordt. Er worden deputaten artikel 48 DKO en deputaten artikel 49 DKO gekozen. - Deputaten artikel 48 DKO: <i>bezoeken andere PS in het land om door te kunnen geven wat daar behandeld is en de groeten over te brengen.</i> - Deputaten artikel 49 DKO: <i>geven de classes binnen de PS advies in moeilijke zaken. Ook hebben zij toezicht bij de bevestiging van dominees, de emeritering van (oude) dominees en eventuele tuchtzaken tegen dominees.</i> - Zaken die breder overleg vragen dan de classis (worden door de classis ingediend) - Appelzaken waar de classis niet uitkomt.

	Generale Synode (GS)
Omschrijving	Vergadering van alle 4 Particuliere Synodes (hele kerkverband)
Samenstelling	Elke PS stuurt 5 dominees en 5 ouderlingen
Vergaderfrequentie	1x per 3 jaar
Bespreekpunten	• Instelling van nieuwe deputaatschappen (zie leerdoel 4). • Bestaande deputaatschappen leggen verantwoording af over de afgelopen periode • Zaken die breder overleg vragen dan de PS.

In bijlage 2 zijn een aantal schematische overzichten opgenomen, waarin de organisatie van de Gereformeerde Gemeente inzichtelijk wordt gemaakt.

- *Roepende kerk*: de gemeente die de kerkelijke vergadering bij elkaar roept en alle organisatorische zaken regelt, zoals de vergaderruimte.
- *Bidstond*: kerkdienst die gehouden wordt op de avond voorafgaand aan een Particuliere- en Generale Synode. De preses van de voorgaande vergadering gaat in deze kerkdienst voor.
- *Afgevaardigde*: dominee of ouderling die als vertegenwoordiger van een kerkelijke vergadering de opdracht krijgt om naar de opvolgende kerkelijke vergadering te gaan.

Kerkelijk Jaarboek: boek dat jaarlijks wordt uitgegeven door het Centraal Bureau GG. Hierin staat alle nodige informatie en adresgegevens over het kerkverband, inclusief de kerkelijke vergaderingen. De meeste informatie staat ook op de website van de GG: www.gergeminfol.nl.

Leerdoel 4: Jongeren leren wat een deputaatschap is, welke deputaatschappen er zijn en waarom deze er zijn.

- *Deputaatschap*: een door de Generale Synode ingestelde commissie over een bepaald onderwerp. Ze krijgen een specifieke opdracht van de Generale Synode en zorgen ervoor dat in de drie jaar tussen Generale Synodes het werk op dat gebied door gaat. Op de Generale Synode brengt elk deputaatschap verslag uit. Er zijn verschillende deputaatschappen.
- *Werkgroep*: Een door het deputaatschap ingestelde werkgroep, die vanuit het deputaatschap een specifieke taak opgedragen krijgt en zich daarmee bezig houdt. Het deputaatschap blijft eindverantwoordelijk. Er zijn verschillende werkgroepen.
- *Deputaat*: Een deputaat is een lid van het deputaatschap. Deze mensen worden door de Generale Synode gekozen.

Deputaatschap	Omschrijving	Blad
Bijbelverspreiding https://www.bbministy.com	Draagt zorg voor en bevordert de verspreiding van Gods Woord en de klassieke, gereformeerde belijdenisgeschriften in de meest zuivere vertalingen. Verricht werk in diverse landen	Silas
Bijzondere Noden http://www.bijzondere-noden.nl	Geeft diaconale hulp in binnen- en buitenland.	De Noodklok

	In Nederland: ondersteuning plaatselijke diaconieën Buitenland: noodhulp, structurele projecten.	
Buitenlandse kerken	Zorgt voor goede contacten tussen de Nederlandse GG en de verwante GG in de Verenigde Staten en Canada.	
Curatorium Theologische School	Het curatorium is verantwoordelijk voor de opleiding van de aanstaande predikanten. Zij wonen periodiek de lessen bij en houden contacten met docenten en studenten en vergaderen over de toelating van nieuwe studenten, de overgang van studenten naar een volgend leerjaar en de beroepbaarstelling.	
Diaconale en maatschappelijke zorg	DMZ draagt zorg voor het ontwikkelen van een visie op zorgverlening aan de leden/doopleden van de Gereformeerde Gemeenten. Deze visie wordt uitgewerkt in strategisch beleid. Dit beleid wordt gedeeld met zorginstellingen die binnen de Gereformeerde Gemeenten actief zijn. Zo wordt daardoor draagvlak gecreëerd. Ook worden er financiële middelen beschikbaar gesteld voor wanneer de overheid of verzekeringen bekostigde zorg die noodzakelijk geacht wordt, niet vergoed.	
Emerituskas	Het doel van de Deputaatschap Emerituskas is het verzorgen van uitkeringen aan emerituspredikanten, predikantsweduwen en -wezen van de Gereformeerde Gemeenten, door middel van bijdragen van leden en doopleden.	
Evangelisatie https://evgg.nl	Het deputaatschap EVGG wil bezinning op gang brengen, toerusting bieden en financiële middelen verzamelen om het evangelisatiewerk vorm te geven in de plaatselijke gemeenten. Daarnaast ondersteunt EVGG ook het werk van de verschillende evangelisatieposten en inloophuizen.	De Evangelist
Israël https://www.dep-israel.nl/	Deputaatschap voor Israël wil een Bijbelse bezinning op de plaats van het volk van Israël en onze opdracht ten aanzien van het volk Israël. Daarnaast zoekt het deputaatschap naar mogelijkheden om het Evangelie te verkondigen aan de Joden. Al hun activiteiten zijn er op gericht om een liefde tot het volk Israël op te wekken, het stimuleren van belangstelling voor onze opdracht en het bestrijden van antisemitisme vanuit christelijk perspectief.	De Israëlbode
Kerk en overheid	Het deputaatschap kerk en overheid heeft als taak om, evt. in samenwerking met andere kerkverbanden, uitdrukking te geven aan het profetisch getuigenis van de kerk naar de overheid als dienaar van God. Daarnaast brengt het deputaatschap een bezinning op gang over de rol van de kerk in een seculiere samenleving. Ook verstrekt het deputaatschap adviezen op het terrein van wet en regelgeving en bevordert ze het getuigenis van de Bijbel richting de overheid over wet- en regelgeving. Ook verstrekt ze advies richting kerkenraden over wet- en regelgeving.	

Kerk, Gezin, Jeugd en Overheid	Het deputaatschap brengt een bezinning op gang rond de vragen van deze tijd en geeft hierover advies, voorlichting en toerusting aan ambtsdragers en opvoeders. Dit wordt gedaan in een aantal werkgroepen.	
• <i>Werkgroep bonden en verenigingen</i>	Contact onderhouden met de verschillende landelijke bonden en verenigingen van de Gereformeerde Gemeenten en de landelijke bonden en verenigingen adviseren. Fungeren als spreekbuis tussen deze bonden en verenigingen en de Generale Synode	
• <i>Werkgroep gezin</i>	Bezinning op vragen die betrekking hebben op jongeren, opvoeding etc.	
• <i>Werkgroep onderwijs</i>	Bezinning op vragen die betrekking hebben op onderwijs en het onderhouden van contacten met reformatische scholen voor Voortgezet en Middelbaar Beroepsonderwijs en de VGS.	
• <i>Werkgroep voor studenten</i>	De werkgroep onderhoudt contact met studenten binnen de Gereformeerde Gemeenten, en geeft toerusting aan hen. Daarnaast worden er (via studentenkerken) activiteiten georganiseerd.	
• <i>Stichting Cursus Godsdienst Onderwijs (CGO)</i>	De CGO biedt toerustingscursussen aan die trouw zijn aan Schrift en belijdenis. Daarnaast biedt ze ook een HBO-opleiding theologie aan.	
Hulpverlening Kerkbouw	Het deputaatschap Hulpverlening Kerkbouw helpt bij nieuwbouw of verbouw van kerkgebouwen door het geven van allerlei adviezen.	
Kerkelijk Grootboek	Bij het Kerkelijk Grootboek kan een gemeente een lening afsluiten wanneer ze voor grote uitgaven geplaatst worden (bijv. bij nieuwbouw of verbouwing van het kerkgebouw).	
Kerkelijke dienstverlening http://www.cbagg.nl	Dit deputaatschap adviseert en ondersteunt de andere deputaatschappen en de kerkelijke vergadering (administratie, secretariaat, archivering en organisatie). Ook beheren ze het kantoorpand in Woerden waarin verschillende kerkelijke organisaties zitten (zoals ZGG, Bijzondere Noden en de Jeugdbond).	
Kerkelijke eenheid	Het deputaatschap bezint zich op de eenheid van de kerk en hoe de Bijbel daarover spreekt. Ze zoekt andere kerkverbanden die dezelfde grondslag hebben en voert hiermee gesprekken en onderhoudt contacten met hen.	
Kerkrecht	Dit deputaatschap vormt een soort adviesorgaan voor kerkenraden over de toepassing van het kerkrecht.	
Ter behartiging van de Saambinder	Dit deputaatschap geeft het weekblad de Saambinder uit. Vanuit de abonnementsgelden worden de kosten betaald. Eventuele winst komt ten goede aan de Emerituskas.	De Saambinder
Vertegenwoordiging en Voorlichting	Je zou dit deputaatschap het 'rest'-deputaatschap kunnen noemen. Zij vertegenwoordigen de gemeenten waar nodig is. Zij zijn de spreekbuis van de Generale Synode en pakken taken op die niet onder de taken van andere deputaatschappen vallen.	

Zending https://zgg.nl	De zendingsorganisatie van de GG geeft uitvoering aan de opdracht van de Heere Jezus om uit te gaan naar alle volken om het Evangelie te verkondigen.	Paulus
---	---	--------

Leerdoel 5: Jongeren leren hoe de liturgie in de Gereformeerde Gemeenten is ontstaan en wordt vormgegeven.

NB. Dit leerdoel kan ook behandeld worden bij *Treffer 1*.

- *Liturgie*: het geheel van voorgeschreven plechtige handelingen van een kerkdienst. Het wordt ook wel de orde van dienst genoemd.

De liturgie die in de Gereformeerde Gemeente gevolgd wordt, is voor het grootste gedeelte afkomstig uit het Jodendom en de vroegchristelijke kerk. Voorbeelden hiervan zijn het gebed (Hand. 2:42), de schriftlezing (Kol. 4:16), prediking (Hand. 2:42), belijdenis (1 Kor. 15:3-7), gemeentezang (Ef. 5:19) en collecte (1 Kor. 16:2).

De orde van dienst die Calvijn gebruikte, werd in Nederland overgenomen door Petrus Datheen. Aan Datheen hebben we ook de christelijke formulieren en een psalmberijming te danken.

In 1974 heeft de Generale Synode van de GG een orde van dienst aanbevolen. Wijlen ds. C. de Jongste heeft in het boek 'Wanneer ik voor U kniel' de verschillende onderdelen uitgebreid toegelicht. In de volgende opsomming verwijzen de paginanummers hiernaar. De liturgie is als volgt:

- Stil gebed
- Votum (p. 197-207)
- De voorganger (dominee, student of (in sommige gemeenten) ouderling) spreekt:
Onze hulp is in de Naam des HEEREN, die de hemel en de aarde gemaakt heeft. Die trouw houdt en eeuwig leeft en niet laat varen de werken van Zijn handen (n.a.v. Psalm 124:8 en Psalm 138:8).
- Zegengroet (p. 207-241)
Als de voorganger een dominee is, voegt deze er de volgende zegenbede aan toe:
Genade en vrede zij u en vrede van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven geesten, die voor Zijn troon zijn; en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de overste van de koningen der aarde. Amen. (Openbaringen 1: 4 en 5)
- Zingen van het openingslied (p. 243-311, zie vooral p. 261-263)
- Lezen van de Wet (p. 319-323) of de geloofsbelijdenis (p. 323-325)
- Zingen na het lezen van de Wet of geloofsbelijdenis (p. 263)
- Schriftlezing (p. 325-329)
- Gemeenschappelijk gebed (p. 373-377)
- Zingen van de collectezang (p. 263) + collecte (p. 407-411)
- Prediking (p. 413-415)
- Zingen van de tussenzang (p. 263)
- Dankgebed (p. 373-379)
- Zingen van de slotzang (p. 263-265)
- Zegenbede (p. 435-438)
- De dominee spreekt de volgende zegen uit:
De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest zij met u allen. Amen.

Of: *De HEERE zegene en behoeve u! De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede! Amen.* (Numeri 6:24-26).

Als een student of een ouderling voorgaat, spreekt deze de bede uit de Avondzang (Gezang 12: 7) uit:

O Vader, dat Uw liefde ons blijf; O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk; O Geest, zend Uwen troost ons neer; Drieëinig God, U zij al de eer.

2.2 - Programma-voorstel

De verschillende programmaonderdelen die uitgewerkt zijn in deze Treffer zijn te combineren tot een geheel. Het is aan te raden hieruit zelf een keuze te maken, die passend is bij de groepssamenstelling.

3. Bijbelstudie

We bieden drie werkvormen aan om Bijbelstudie te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende soorten jongeren.

3.1 Werkvorm 1 (denken) - Hebreeën 10

Doel

Het doel van deze Bijbelstudie is dat de jongeren zich afvragen wat ze waarderen aan het kerkverband waarin ze zijn opgegroeid, en welke dingen ze juist graag anders zouden willen.

Benodigheden

- Pen en papier
- Bijbel met uitleg of Bijbel met kanttekeningen

Uitleg opdracht

- *stap 1* - Lees met elkaar Hebreeën 10 vers 19 t/m 25. In dit gedeelte klinkt een oproep hoe we als christenen in een gemeente met elkaar moeten handelen/omgaan. In deze eerste stap lopen de jongeren de verzen een voor een langs, het liefst met de uitleg van de Bijbel met uitleg of met kanttekeningen ernaast. Bij elke oproep denken de jongeren na over de volgende vragen:
 1. Gebeurt dit binnen jouw kerkverband?
 2. Ben je daar wel/niet blij mee?
 3. Waarom wel/niet?
 4. Zo niet, hoe zou je dit zelf willen en kunnen veranderen?
- *stap 2* - In de tweede stap gaan de verschillende groepjes over deze punten in discussie. Zo zal de ene groep bij het onderwerp “de onderlinge bijeenkomst niet nalaten” vinden dat dit wel gebeurt binnen de gemeente, en een andere groep niet. Probeer met elkaar van gedachten te wisselen.
- *stap 3* - in de laatste stap denken de jongeren meer in het algemeen na over wat ze waarderen aan het kerkverband waar ze in opgegroeid zijn en over wat ze juist missen. Hang in de zaal een groot vel (A3) op, laat ze aan de ene kant de dingen opschrijven waar ze blij mee zijn, aan de andere kant van het vel de dingen die ze missen. Zo heb je als leidinggevende een mooie bron van inspiratie voor een goed gesprek.

Noot voor leidinggevers: Let op dat het gesprek niet een negatieve kant op gaat. Probeer bij het Bijbelgedeelte te blijven en de handvatten die het gedeelte aanreikt. Zowel jongeren als volwassenen moeten doordringen zijn van hun eigen taak binnen het geheel van de gemeenten.

3.2 Werkvorm 2 (doen) - Hebreeën 10

Doel

Het doel van deze Bijbelstudie is dat de jongeren zich afvragen wat ze waarderen aan het kerkverband waarin ze zijn opgegroeid, en welke dingen ze juist graag anders zouden willen.

Benodigdheden

- Pen en papier (A3-formaat)
- Bijbel met uitleg of Bijbel met kanttekeningen

Uitleg opdracht

- *stap 1* - Lees met elkaar Hebreeën 10 vers 19 t/m 25. In dit gedeelte klinkt een oproep hoe we als christenen in een gemeente met elkaar moeten handelen/omgaan. In deze eerste stap lopen de jongeren de verzen een voor een langs, het liefst met de uitleg van de Bijbel met uitleg ernaast.
- *stap 2* - In de tweede stap denken de jongeren na over welke zaken zij belangrijk vinden voor in hun kerkverband. Met symbolen of korte omschrijvingen geven ze dit weer op het A3-vel. Bij ieder symbool en iedere omschrijving proberen de jongeren ook een Bijbels voorbeeld te bedenken.
- *stap 3* - In deze laatste stap worden de posters vergeleken. Maak nu een poster met alle waarden die voor alle jongeren belangrijk zijn binnen hun gemeente/kerkverband. Probeer hierbij weer symbolen te gebruiken.
- *stap 4* - vergelijk deze samenvatting van de jongeren dan nog eens met de oproep die in het gelezen Bijbelgedeelte staat. Komen de zaken overeen? Zijn er verschillen?

3.3 Werkvorm 3 (denken) - Psalm 124, 138 en Openbaring 1

Doel

Het doel van deze Bijbelstudie is dat de jongeren zich afvragen wat ze waarderen aan het kerkverband waarin ze zijn opgegroeid, en welke dingen ze juist graag anders zouden willen.

Benodigdheden

- Pen en papier
- Bijbel met uitleg of Bijbel met kanttekeningen

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren kennen allemaal het bekende votum en de zegengroet. Wat jongeren misschien niet weten is dat deze woorden letterlijk uit de Bijbel komen. Daarom gaan ze in Psalmen 124 en 138 en in Openbaringen 1 op zoek naar deze woorden. De vindplaats schrijven ze op en de verschillende gedeelten worden met elkaar gelezen.
- *stap 2* - In de tweede stap gaan de jongeren het votum analyseren. Wat beleiden we met deze woorden? Waarom zouden deze woorden juist aan het begin van een dienst gezegd moeten worden?

- *stap 3* - In de derde stap bestuderen de jongeren de zegengroet. Als je goed leest zie je de Drie-eenheid van God in deze woorden duidelijk naar voren komen. Laat de jongeren deze Drie-eenheid duidelijk maken. Laat ze moeilijke termen zoals bijv. 'de zeven geesten, die voor Zijn troon zijn' uitleggen met behulp van een Bijbel met Uitleg of een Bijbel met kanttekeningen.
- *stap 4* - Nadat de woorden door de dominee zijn uitgesproken volgt er vrijwel altijd een openingspsalm. Laat de jongeren zelf een psalm uitzoeken die ze goed vinden passen na het uitspreken van deze woorden en het begin van de dienst.

4. Inleiding

Hoe zet je een goede inleiding op? Soms is het lastig om een goede lijn te vinden. Daarom wordt hier een opzet gegeven voor een inleiding. Uiteraard moet je deze zelf verder uitwerken.

Onderdeel	Duur
<u>Intro</u> Begin met een foto van ds. Kersten. Stel de vraag: Wie is dit?	00:05
<u>Kern</u> Vertel in korte lijnen de ontstaansgeschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten (let er op dat je je niet verliest in kleine details). <u>Optie 1</u> Na het ontstaan van de Gereformeerde Gemeenten zijn er allerlei zaken georganiseerd. Om geen droge opsomming van feiten te krijgen, is het leuk om de vergaderingstructuur duidelijk te maken door het uit te spelen (de groep moet wel groot genoeg zijn). - Creëer een aantal 'kerkenraden' (bijv. van gemeenten uit de buurt) . Deze kiezen 2 'afgevaardigden.' - Alle afgevaardigden komen bij elkaar. Nu heb je een classis (benoem tot welke classis jullie gemeente behoort). - De classis kiest weer een aantal 'afgevaardigden'. Die met elkaar de Particuliere Synode vormen (benoem tot welke PS jullie gemeente behoort). - Deze kiezen weer afgevaardigden, die een volgende vergadering vormen: de Generale Synode. <u>Optie 2</u> Ga meer in op de liturgie die er in de Gereformeerde Gemeenten gehanteerd wordt. Elk onderdeel heeft een achterliggende gedachte. Verdiep je daarin a.d.h.v. bijv. het boek van Ds. de Jongste.	00:10
<u>Afsluiting</u> In de kerk, ook in de Gereformeerde Gemeenten gaat het altijd weer om het Woord van de levende God. De kerk is de plaats waar 'broeders van hetzelfde huis' bij elkaar komen. Als het goed is, ben jij op de andere gemeenteleden betrokken en is er liefde tot elkaar. Alleen dan is er een zegen van de Heere te verwachten. <i>(Bovenstaande tekst is ontleent aan het boekje: De kerk waarin ik jong ben)</i>	00:05

5. Verwerking

Naast de inleiding is het belangrijk om de inhoud ook te verwerken. Hieronder worden een aantal verwerkingsvormen aangeboden. Maak een keuze voor een of meerdere van deze werkvormen.

5.1 Opwarmers

Een opwarmer is een korte werkvorm om het thema vooraf in te leiden en de aandacht van de jongeren te trekken of om hen in de sfeer van het onderwerp te laten komen.

5.1.1 Kennismaking met ds. Kersten

Hang overal door de ruimte, ook wat meer verstopt, allerlei soorten en maten portretten van mensen uit allerlei tijden. Een van hen, niet op de makkelijkst vindbare plaats/maat is ds. G.H. Kersten. De jongeren krijgen nu precies 60 seconden om ds. Kersten te zoeken.

Maar let op, wie hem vindt, houdt dat stil. Jullie komen weer samen in het midden van de zaal. De spelleider telt nu af en na '1' mag iedereen op het plaatje afrennen waarvan hij/zij denkt dat het ds. Kersten is. Leg de verschillende gekozen afbeeldingen bij elkaar en verzin samen waarom deze portretten best van ds. Kersten kunnen zijn geweest, ook als het niet zijn portret is.

5.1.2 Mini-quiz over de gemeente

Maak een kleine quiz met vragen over de eigen gemeente. Denk dan bijvoorbeeld aan vragen over het aantal (doop)leden, zitplaatsen, hoeveel families van een bepaalde naam er zijn, hoeveel dominees de gemeente gediend hebben, wanneer de gemeente is ontstaan, hoeveel stoelen er in de consistorie staan en dergelijke. Met grote jeugdverenigingen is het goed om in groepjes te werken, bij kleinere kan het ook individueel of in tweetallen.

5.1.3 Binnenstebuiten

De jongeren van de groep gaan in een kring staan, schouder aan schouder, met het gezicht naar het binnenste van de kring. Iedereen geeft elkaar een hand. De opdracht is om je om te draaien zonder je buurvrouw of buurman los te laten. Dus uiteindelijk staat iedereen met zijn gezicht naar het buitenste van de kring gedraaid.

Achterliggende gedachte

In de kerk gebeuren soms moeilijke dingen. Soms lijken ze onmogelijk. Ze kunnen uiteindelijk slagen als je elkaar als gemeente vasthoudt.

5.2 Verwerkingsvormen

5.2.1 De tijdbalk van jouw gemeente

Benodigdheden:

- Jubileumboek van jullie gemeente
- Papier en andere knutselpullen

Maak aan de hand van het jubileumboek van jullie gemeente een tijdbalk van de plaatselijke gemeente. Welke belangrijke gebeurtenissen zijn belangrijk in de geschiedenis van jullie gemeente? Daarbij kan je denken aan:

- Eerste kerkdienst
- Instituering van de gemeente
- Bevestiging van predikanten
- Bouw/opening van kerkgebouwen

Variatie

Geef jongeren een aantal belangrijke gebeurtenissen op papier en laat hen zelf deze in de juiste volgorde plaatsen.

5.2.2 Bezoek aan de Theologische School

Op de Theologische School worden ook rondleidingen gegeven. Dat is ook interessant voor jongeren. Het zou het allermooist zijn als er ook een dominee meegaat, die vertelt over zijn gang naar het curatorium en zijn tijd op de Theologische School.

Een andere optie is om een lid van het curatorium of een student en/of docent van de Theologische School uit te nodigen.

5.2.3 Promotiefilmpje maken

Verdeel de groep in kleine groepjes. Laat elke groep een deputaatschap uitkiezen. Elk groepje maakt nu een promotiefilmpje voor het gekozen deputaatschap. Het doel van het filmpje is de bekendheid vergroten met de werkzaamheden van het deputaatschap, en mensen overtuigen dat het goed is om geld ter beschikking te stellen.

Het leukste is als er een jury is die bepaald welk groepje het winnende filmpje heeft gemaakt.

5.2.4 Kerkklok - Quiz

Als je niet als opwarmertje de mini-quiz hebt gedaan, kan het een idee zijn om een uitgebreidere versie ervan als verwerking te doen. Zorg voor een grotere hoeveelheid vragen en een mooie prijs.

Om antwoord te geven moeten ze de kerkklok luiden. Zorg dus voor iets wat kan fungeren als een kerkklok (een pan met een pollepel, een pannendeksel o.i.d.). Het groepje mag pas antwoorden als ze duidelijk het geluid hebben laten horen.

6. Bidden en danken

Elke verenigingsavond begin je met gebed. Het is goed om in het gebed naast de actuele en persoonlijke zaken ook te bidden voor onderwerpen die te maken hebben met het thema van de avond.

Bidden en danken

- Vragen of we als kerk iets mogen uitstralen richting de buitenwereld, net als de eerste christenen.
- Vragen of we in liefde en betrokkenheid op en met elkaar als gemeente mogen functioneren.
- Vragen of de jongelui iedere zondag trouw naar de kerk mogen komen
- Bidden of de Heere ons wil bewaren voor verdeeldheid binnen ons eigen kerkverband of daarbuiten.

- Bidden of de Heere dominees en ouderlingen de wijsheid wil geven om vergaderingen te leiden.
- Danken dat de Heere ons nog steeds nieuwe studenten wil geven die de opleiding op onze theologische school mogen volgen, tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.
- Danken dat er zoveel werk kan en mag gebeuren in het geheel van de gemeenten.

7. Zingen

Welke psalmen en welke liederen passen goed bij het thema van de avond?

Psalmen

Psalm 2: 6, 7
 Psalm 12: 1,5,6, 7
 Psalm 18: 14, 15
 Psalm 19: 1,4,5, 7
 Psalm 20: 1, 5
 Psalm 22: 14-16

Psalm 27: 3
 Psalm 84: 1,2, 5
 Psalm 116: 1,7, 10
 Psalm 133: 1-3
 Psalm 138: 1, 3

Liederen uit 'Tot Zijn eer'

Lied 21: De kerk van alle tijden
 Lied 22: De velden zijn wit om te oogsten
 Lied 47: Heilig, heilig, heilig
 Lied 63: Kom, Geest des Heeren, kom
 Lied 77: Och, schonk die Geest mij kracht
 Lied 88: Psalm 122

Lied 89: Psalm 134
 Lied 90: Psalm 138
 Lied 102: Vrede zij u
 Lied 108: Wie Jezus' dient, Zijn heil bemint

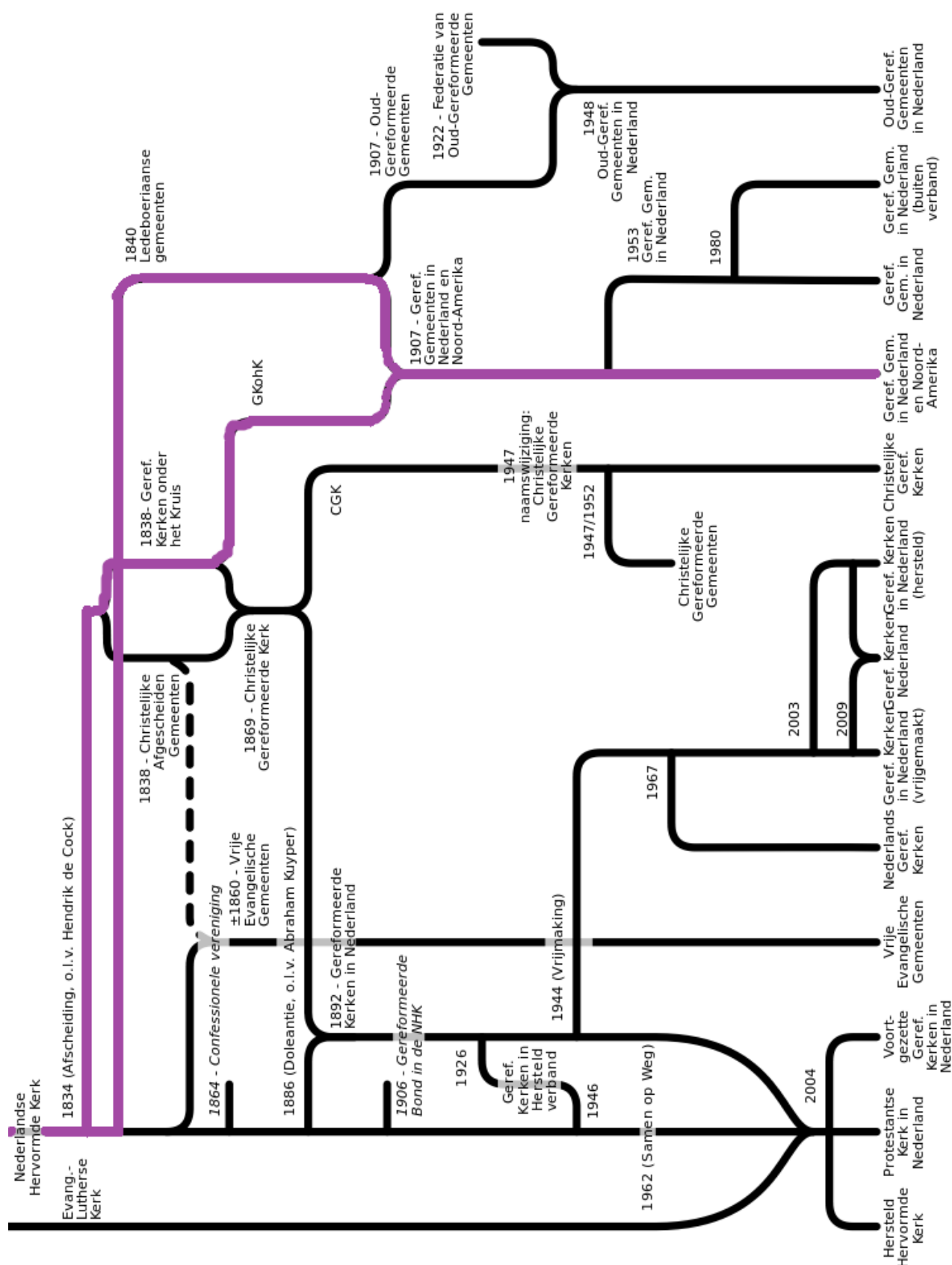
8. Literatuurverwijzingen

Wil je meer lezen over dit onderwerp? Wil je informatie voor je inleiding? In de onderstaande boeken kan je er meer over lezen.

- Dam, H. van. 2007. *Uw trouw is groot. Honderd jaar gereformeerde gemeenten*. Houten: Den Hertog B.V.
- JBGG, Herziene 4e uitgave 2012. *De kerk waarin ik jong ben*. Woerden: JBGG.
- Jongste, ds. C. de (red.) 2000. *Wanneer ik voor kniel. Rondom de eredienst*. Tholen: Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Tholen.
- Mauritz, J.H. (red.) 2007. *Herdenk de trouw. Honderd jaar Gereformeerde Gemeenten*. Houten: Den Hertog B.V.
- Meeuse, ds. C.J. Herziene 6e uitgave 2005. *De plaats van de Gereformeerde Gemeenten in de Gereformeerde Gezindte*.
- Golverdingen, drs. M. 2006. *Kleine geschiedenis van de gereformeerde gezindte*. Heereveen: Groen
- Vreugdenhil, Joh. Herziene 14e uitgave 2012. *De kerkgeschiedenis verteld aan jong en oud deel 1 en 2*. Houten: Den Hertog B.V.
- <https://www.digibron.nl/search/detail/012dd28ca9e20f8f77d883ad/het-ontstaan-van-het-correspondentieblad-de-saambinder/0>
- <https://www.digibron.nl/search/detail/012dcb663191ebac82041769/theologische-school-gereformeerde-gemeenten-bestaat-jaar-psalm-aan-de-boezemsingel/2>

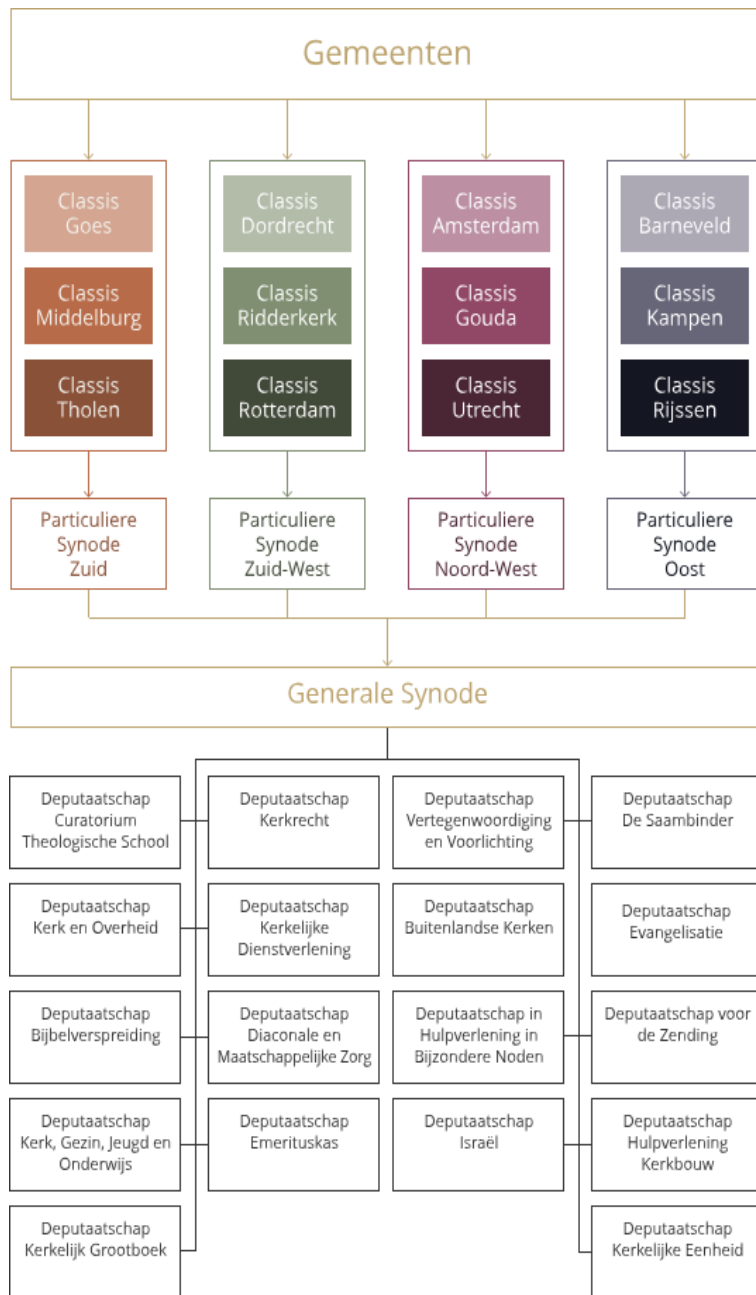
Bijlage 1

Bijlage 2

Nederland is verdeeld in verschillende Particuliere Synodes. Deze bestaan uit een aantal classes.

Gemeenten zijn zelfstandig

Classis bestaat uit afgevaardigden van de verschillende gemeenten

De verschillende classes sturen een afvaardiging naar de de particuliere synode

De particuliere synodes sturen een afvaardiging naar de Generale Synode

De Generale Synode verstrekt opdracht aan de diverse deputaatschappen.